

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 3Svk/6/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8022200307
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 12. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Šabová
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2024:8022200307.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Šabovej, PhD. a z členov senátu JUDr. Kataríny Benczovej a JUDr. Michala Dzurdzika, PhD. v právnej veci žalobcu: S. N., Q.. XX. H. XXXX, U. Q. XX, XXX XX R., právne zastúpeného Advokátska kancelária JUDr. Daša Bajanová, s. r. o., so sídlom Starosaská 3, 052 01 Spišská Nová Ves, proti žalovanému: Okresný úrad Prešov, odbor opravných prostriedkov, Námestie mieru 3, 08001 Prešov, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu žalovaného zo dňa 10. decembra 2018 č. k OU-PO-OOP6-2018/046876-POE, v konaní o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Správneho súdu v Košiciach č. k. PO-2S/38/2022-89 zo dňa 26. októbra 2023 v znení opravného uznesenia č. k. PO-2S/38/2022-159 zo dňa 23. mája 2024, takto

rozhodol:

- I. Kasačná sťažnosť sa zamietá.
- II. Žalovanému sa nárok na náhradu trov kasačného konania nepriznáva.

odôvodnenie:

I. Priebeh administratívneho konania a rozhodnutie správneho orgánu

1. Žalobca si návrhom, ktorý bol bývalému Obvodnému pozemkovému úradu v Kežmarku doručený dňa 14. decembra 2004, požiadal v zmysle zákona č. 503/2003 Z. z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov (ďalej aj „reštitučný zákon“ alebo „zákon č. 503/2003 Z. z.“) o navrátenie vlastníctva k nehnuteľnostiam v katastrálnom území Y. U., vedených v pozemnoknižných vložkách (ďalej aj „PKV“) č. XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, v katastrálnom území R., vedených v PKV č. XXX, v katastrálnom území U., vedených v PKV č. XXX, XX, XXX, XXX, XX, XX, XXX, XXX, XX, XXX, XXX, XX, XXX, XXX, XXX, po vlastníkoch H. E. a M. E., N.. Q., po H. (N.) N. a H. (P.) N., N.. F., a po X. N.. Súčasťou podania boli konfiškačné rozhodnutia Konfiškačnej komisie v Kežmarku č. S.V.-40/46-III. zo dňa 28. februára 1947 na katastrálne územie Y. T., Konfiškačnej komisie v Kežmarku č. B.-71/46-III. zo dňa 7. februára 1947 na katastrálne územie U., Konfiškačnej komisie v Kežmarku č. B.- 53/46-III. zo dňa 6. februára 1947 na katastrálne územie U. a Konfiškačnej komisie v Kežmarku č. S.B.- 234/46-III. zo dňa 16. januára 1947 na katastrálne územie Y. U.. Uvedenými rozhodnutiami došlo k odňatiu pôdohospodárskeho majetku pôvodných vlastníkov, osôb nemeckej národnosti, podľa § 2 nariadenia Slovenskej národnej rady č. 104/1945 Zb. n. SNR o konfiškovaní a urýchlennom rozdelení pôdohospodárskeho majetku Nemcov, Maďarov, ako aj zradcov a nepriateľov slovenského národa (ďalej aj „nariadenie č. 104/1945“).

2. Následne Okresný úrad Kežmarok, odbor pozemkový a lesný (ďalej aj „orgán prvého stupňa“) rozhodnutím č. k. OU-KK-PLO-2018/000883-26-KM zo dňa 28. marca 2018 rozhodol tak, že pôvodným vlastníkom H. E., Q.. XX. H. XXXX, M.. XX. Y. XXXX v Bad Neuheim, Nemecká spolková republika a M. E., N.. Q., Q.. X. G. XXXX, M.. XX. G. XXXX, v Usingen, Nemecká spolková republika, po ktorých si účastník konania S. N., Q.. XX. H. XXXX, U. Q.Š. XXXX/XX, R. uplatnil nárok na navrátenie

vlastníctva k pozemkom, z dôvodu nesplnenia podmienok určených v § 3 ods. 2 reštitučného zákona nevznikol nárok na vyňatie pozemkov, zoštátnených v katastrálnych územiach Y. U., Y. T. a U. na základe Rozhodnutia konfiškačnej komisie v Kežmarku Č.S.B.-234/46/III. zo dňa 16. januára 1947, Rozhodnutia konfiškačnej komisie v Kežmarku č. B-53/46-III. zo dňa 7. februára 1947, Rozhodnutia konfiškačnej komisie v Kežmarku č. B-53/46-III. zo dňa 6.2.1947, Rozhodnutia konfiškačnej komisie v Kežmarku č. S.V.-40/46/III. zo dňa 28. februára 1947, z konfiškácie.

3. Orgán prvého stupňa uvedené rozhodnutie odôvodnil tým, že podmienkou vzniku nároku na vyňatie pozemkov z konfiškácie podľa § 3 ods. 2 reštitučného zákona je kumulatívne splnenie štyroch podmienok, a to štátne občianstvo, trvalý pobyt na území SR, odňatie vlastníckeho práva k pozemkom, neodsúdenie podľa osobitných predpisov, pričom v predmetnom konaní žalobca nepreukázal slovenské, resp. československé štátne občianstvo pôvodných vlastníkov, t. j. starých rodičov žalobcu a zároveň nebol preukázaný ani ich trvalý pobyt na území Slovenskej republiky. Preto pôvodným vlastníkom nevznikol nárok na vydanie pozemkov a teda odvodene od ich práva tento nárok nevznikol ani samotnému žalobcovi. Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, štátny archív v Prešove, pracovisko Poprad oznámilo orgánu prvého stupňa, že jediným dokladom o štátnej príslušnosti H. E. a jeho manželky M. E., N.. Q. je Popisný hárok Bušovce zo sčítania ľudu z 1938, z ktorého je zrejmé, že títo majú štátnu príslušnosť slovenskú a národnosť nemeckú. V zmysle ústavného dekrétu prezidenta republiky č. 33 z 2. augusta 1945 o úprave československého štátneho občianstva osôb národnosti nemeckej a maďarskej boli títo pozbavení štátneho občianstva z dôvodu príslušnosti k nemeckej národnosti. Dôkaz o znovunadobudnutí československého štátneho občianstva a trvalom pobyte pôvodných vlastníkov na území Slovenskej republiky nepredložili ani účastníci konania, ani jeho právni zástupcovia a nepodarilo sa ho získať ani správne orgánu na základe jeho vlastnej činnosti a to napriek tomu, že následne boli vydané právne normy, ktorými bolo možné získať späť československé štátne občianstvo ako napr. vyhláška ministra vnútra č. 51 zo dňa 25. augusta 1945, vyhláška ministra vnútra č. 254 zo dňa 20. decembra 1946, vládne nariadenie č. 76 zo dňa 13. apríla 1948, vyhláška ministra vnútra č. 119/1949 Zb. zo dňa 18. mája 1949.

4. Proti vyššie uvedenému rozhodnutiu podal žalobca odvolanie dňa 06. apríla 2018. Žalovaný rozhodnutím č. OU-PO-OOP6-2018/023533-POE zo dňa 4. júna 2018 rozhodnutie orgánu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na nové prejednanie a rozhodnutie z dôvodu nedostatočne zisteného skutkového stavu a procesných väd. Orgán prvého stupňa po vrátení veci rozhodnutím č. OU-KK-PLO-2018/000883-43-KM zo dňa 24. septembra 2018, právoplatným dňa 11. októbra 2018, rozhodol o zastavení reštitučného konania v časti navrátenia vlastníctva k pozemkom po H. (N.) N., H. (P.) N., N.. F., a rozhodnutím č. OU-KK-PLO-2018/000883-44-KM zo dňa 24. septembra 2018, právoplatným dňa 18. októbra 2018, o zastavení reštitučného konania v časti navrátenia vlastníctva k pozemkom po X. N..

5. Predmetom reštitučného konania tak ostal nárok žalobcu uplatnený po vlastníkoch H. E. a M. E., N.. Q.. Orgán prvého stupňa rozhodnutím č. OU-KK-PLO-2018/000883-45-KM zo dňa 1. októbra 2018 rozhodol tak, že pôvodní vlastníci H. E., Q.. XX. H. XXXX, M.. XX. Y. XXXX, v Bad Nauheim, Nemecká spolková republika a M. E., N.. Q., Q.. X. G. XXXX, M.. XX. G. XXXX, v Usingen, Nemecká spolková republika, nespĺňajú podmienky ustanovené v § 3 ods. 2 reštitučného zákona na navrátenie vlastníctva k pozemkom alebo na priznanie práva na náhradu, keďže v konaní nebolo preukázané ich štátne občianstvo ČSFR v čase straty vlastníctva i dobe úmrtia a ani ich trvalý pobyt na území ČSFR v čase straty vlastníctva i v dobe ich úmrtia.

6. Voči tomuto rozhodnutiu podal žalobca dňa 3. októbra 2018 odvolanie. Žalovaný rozhodnutím č. OU-PO-OOP6-2018/046876-POE zo dňa 10. decembra 2018 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie“) zmenil rozhodnutie orgánu prvého stupňa tak, že:

„I. S. N., Q.. XX. H. XXXX, U. Q. XXXX/XX,XXXXX R., ktorý si dňa 14. decembra 2004 uplatnil na bývalom Obvodnom pozemkovom úrade v Kežmarku nárok na navrátenie vlastníctva k pozemkom pôvodne vedeným v pozemkovoknižných vložkách č. XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX nachádzajúcim sa v k.ú. Y. U. a pozemkom pôvodne vedeným v pozemkovoknižných vložkách č. XX, XXX, XX, XX, XXX, XXX, XXX, XXX, XXX, XX, XX, XXX, XXX nachádzajúcim sa v k.ú. U., ktoré boli konfiškované pôvodným vlastníkom H. E., Q.. XX. H. XXXX, M.. XX. Y. XXXX v Bad Nauheim, Nemecká spolková republika a M. E., N.. Q., Q.. X. G. XXXX, M.. XX. G. XXXX v Usingen, Nemecká spolková republika rozhodnutím konfiškačnej komisie v Kežmarku č. S.B - 234/46/III. zo dňa 16. januára 1947 okonfiškovaní poľnohospodárskeho majetku H. E. a jeho manželky M. E., N.. Q. nachádzajúceho sa v k.ú. Y. U., rozhodnutím konfiškačnej komisie v Kežmarku č. B-53/46-III. zo dňa 6. februára 1947 o konfiškovaní poľnohospodárskeho majetku M. E., N.. Q. nachádzajúceho sa v k.ú. U. a rozhodnutím konfiškačnej komisie v Kežmarku č. B-53/46-III. zo dňa 6. februára 1947 o konfiškovaní poľnohospodárskeho majetku H. E. nachádzajúceho sa v k.ú. U. nespĺňa podmienky ustanovené v §

3 ods. 2 reštitučného zákona na navrátenie vlastníctva k pozemkom alebo priznanie práva na náhradu za ne z dôvodu, že pôvodných vlastníkov H. E., Q.. XX. H. XXXX, M.. XX. Y. XXXX v Bad Nauheim, Nemecká spolková republika a M. E., N.. Q., Q.. X. G. XXXX, M.. XX. G. XXXX v Usingen, Nemecká spolková republiky nie je možné považovať za osoby, ktorým vznikol nárok na vyňatie pozemkov z konfiškácie v zmysle ust. § 3 ods. 2 reštitučného zákona, a taktiež z dôvodu nesplnenia hmotnoprávnej podmienky na navrátenie vlastníctva v zmysle § 2 ods. 1 reštitučného zákona v spojení s § 3 ods. 2 reštitučného zákona, nakoľko ku konfiškácii majetku H. E., Q.. XX. H. XXXX, M.. XX. Y. XXXX v Bad Nauheim, Nemecká spolková republika a M. E., N.. Q., Q.. X. G. XXXX, M.. XX. G. XXXX v Usingen, Nemecká spolková republiky, došlo pred rozhodným obdobím (pred 25.02.1948);

II. S. N., Q.. XX. H. XXXX, U. Q. XXXX/XX, XXXXX R., nie je oprávnenou osobou v zmysle § 2 ods. 2 reštitučného zákona po M. Q. zapísanej v pozemkovoknižnej vložke č. XXX, k.ú R., ktorá pozemky zapísané v pozemkovoknižnej vložke č. XXX, k.ú. R. nadobudla titulom dedenia dňa 31. mája 1896, pod č. 1044, nakoľko sa nejedná o totožnú osobu s pôvodnou vlastníčkou M. E., N.. Q., Q.. X. G. XXXX, M.. XX. G. XXXX v Usingen, Nemecká spolková republiky, po ktorej si S. N., Q.. XX. H. XXXX, U. Q. XXXX/XX, XXXXX R., uplatnil dňa 14. decembra 2004 nárok na vrátenie vlastníctva.“

7. Ohľadom bodu I. výroku žalovaný konštatoval, že z reštitučného návrhu žalobcu zo dňa 14. decembra 2004 vyplýva, že si uplatnil nárok na navrátenie vlastníctva k pozemkom nachádzajúcim sa v katastrálnom území Y. U., R. G. U., ale nie k pozemkom nachádzajúcim sa v katastrálnom území Y. T., ktoré preto nemožno zahrnúť do predmetu reštitučného konania.

8. K námietke žalobcu, že na vec nemožno aplikovať závery rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9Sžr/132/2013 z 24. júna 2015 a zisťovať trvalý pobyt a štátne občianstvo u pôvodných vlastníkov, žalovaný uviedol, že uvedené skutočnosti sú relevantné pre posúdenie splnenia podmienok podľa § 3 ods. 2 reštitučného zákona. Poukázal aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Sžo/153/2009 zo dňa 24. februára 2010, v ktorom súd dospel k obdobným záverom o potrebe zisťovania trvalého pobytu a štátneho občianstva u pôvodných vlastníkov, pričom sa jednalo o reštitučné konanie vedené podľa reštitučného zákona č.503/2003 Z. z. a zároveň aj na rozhodnutie sp. zn. 10Sžr/3/2012 zo dňa 25. januára 2013, v zmysle ktorého právna argumentácia týkajúca sa reštitučného nároku podľa zákona č. 229/1991 Zb. a výkladu jeho ustanovenia § 6 ods. 2, táto platí pre jej obsahovú totožnosť aj v prípade reštitučného nároku uplatneného podľa reštitučného zákona č. 503/2003 Z. z. Potreba zisťovania uvedených skutočností podľa záverov žalovaného vyplývala priamo z ustanovenia § 3 ods. 2 reštitučného zákona, pričom nepreukázanie ktoréhokoľvek z predpokladov má za následok nesplnenie podmienok podľa § 3 ods.2 reštitučného zákona u účastníka konania, ktorý si reštitučný nárok uplatnil po pôvodných vlastníkoch, ktorým bol majetok konfiškovaný.

9. Predpokladom navrátenia vlastníctva k pozemkom alebo priznania náhrady za pozemky, ktoré nie je možné vydať podľa reštitučného zákona je, aby si účastník konania uplatnil reštitučný nárok podľa § 5 ods. 1 reštitučného zákona a súčasne, aby preukázal skutočnosti, na základe ktorých prešli reštitučným nárokom uplatnené pozemky v rozhodnej dobe na štát alebo inú právnickú osobu v dôsledku skutočností taxatívne ustanovených v § 3 ods. 1, 2, 3 reštitučného zákona, ako aj preukázal splnenie zákonných podmienok ustanovených v § 2 ods. 1 a 2 reštitučného zákona, pričom dôkazné bremeno v zmysle § 5 ods. 1 zaťažuje účastníka konania. Na základe uvedeného správny orgán konštatoval, že z fotokópie Popisného hárku Bušovce zo sčítania ľudu z roku 1938 vyplýva, že v roku 1938 mali H.Q. E. G. Y. E., N.. Q. štátnu príslušnosť slovenskú a národnosť nemeckú. V zmysle § 1 ods. 2 ústavného dekrétu prezidenta títo stratili československé štátne občianstvo, avšak na základe ich žiadosti im mohol príslušný orgán konštitutívnym rozhodnutím československé štátne občianstvo vrátiť. Žalobca nepreukázal a zároveň ani správny orgán sa nepodarilo zistiť, že by pôvodným vlastníkom nehnuteľností bolo vrátené československé štátne občianstvo po ich odsune do Nemecka a taktiež ani nebolo preukázané, že by mali trvalé bydlisko na území Slovenskej republiky.

10. Žalovaný ďalej poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Sžr/2/2017 z 6. februára 2018, týkajúce sa posúdenia rozhodného obdobia s tým, že v predmetnom prípade ku konfiškácii majetku pôvodných vlastníkov došlo pred 25. februárom 1948 a teda nebolo dodržané rozhodné obdobie odňatia ich vlastníckeho práva štátom, čo je prekážkou navrátenia vlastníctva k nim.

11. Bod II. výroku správny orgán odôvodnil tým, že čo sa týka parcely v PKV č. XXX, v katastrálnom území R., vlastník M. Q., ktorá pozemky nadobudla titulom dedenia dňa 31. mája 1896, nie je M. E., N.. Q., Q.. X. G. XXXX, M.. XX. G. XXXX v Usingen, nakoľko v čase dedenia táto ešte nebola nažive.

II. Konanie na správnom súde a rozhodnutie správneho súdu

a) Konanie a rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 2S/18/2019

12. Voči rozhodnutiu žalovaného a rozhodnutiu orgánu prvého stupňa podal žalobca správnu žalobu a namietal, že v rozhodnutí žalovaného sú riešené len reštitučné nároky na katastrálne územia Y. U., U.

G. R., nie je však rozhodnuté o nároku vo vzťahu ku katastrálnemu územiu Y. T., pričom boli predložené doklady týkajúce sa uvedeného katastrálneho územia. Naviac, o katastrálnom území R. rozhodol ako prvý až žalovaný a žalobca stratil možnosť sa voči uvedenému výroku rozhodnutia brániť odvolaním. Poukázal na to, že M. Q. bola matkou M. E., N.. Q., Q.. X. G.S. XXXX, M.. XX. G. XXXX, t. j. právnej predchodkyne žalobcu a uvedené skutočnosti boli v administratívnom spise preukázané.

13. Žalobca ďalej uviedol, že jeho právni predchodcovia boli československými štátnymi občanmi, ktorí podľa § 1 ods. 2 dekrétu č. 33/1945 Sb. o úprave občianstva z dôvodu ich nemeckej národnosti, mali stratiť československé štátne občianstvo, avšak keďže preukázali svoju vernosť k Československej republike (Hlásenie o odsunovej jednotke Nemca - antifašistu zo dňa 18. marca 1947), bolo im zachované ich československé štátne občianstvo. Žalobca dôvodil, že v § 2 ods. 2 tohto dekrétu je upravená len žiadosť o zistenie, či československé štátne občianstvo osobe zostáva, preto mal za to, že jeho právni predchodcovia boli občanmi Československej republiky, nemeckej národnosti, boli antifašistami a mali trvalé bydlisko na území Československej republiky. Podľa názoru žalobcu sa na základe reštitučného zákona prejednávali reštitučné nároky osôb, ktoré si uplatnili nároky na vrátenie nehnuteľností po pôvodných vlastníkoch, ktorým bol majetok konfiškovaný na základe nariadenia č. 104/1945 a u týchto osôb sa neskúmalo splnenie podmienok štátneho občianstva a trvalého pobytu v období konfiškácie a v období ich úmrtia. Rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9Sžr/132/2013 z 24. júna 2015 považoval za odklon od dovtedajšej praxe.

14. Ďalej namietal nesprávne posúdenie rozhodného obdobia ako podmienky na vydanie nehnuteľností podľa § 3 ods. 2 reštitučného zákona.

15. Žalovaný vo vyjadrení zotrval na správnosti svojho postupu a rozhodnutia.

16. V ďalších vyjadreniach žalobca a žalovaný podporili svoju dovtedajšiu argumentáciu.

17. Krajský súd v Prešove rozsudkom č. k. 2S/18/2019-61 zo dňa 27. februára 2020 rozhodnutie orgánu prvého stupňa, ako aj rozhodnutie žalovaného zrušil a vec im vrátil na ďalšie konanie. Uviedol, že systematickým výkladom predmetného znenia § 2 je nevyhnutné dospieť k záveru, že žiadatelia o vydanie nehnuteľností podľa § 2 ods. 2 reštitučného zákona musia na priznanie nároku preukázať splnenie podmienok stanových v odseku 2, avšak zároveň musia byť splnené podmienky u ich právnych predchodcov, teda u pôvodných vlastníkov, ktoré stanovuje odsek 1 predmetného zákona, čo vyplývajú aj z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9Sžr/132/2013 z 24. júna 2015.

18. Súd však považoval za dôvodné porušenie procesného postupu pred správnym orgánom, keď tento rozhodol o splnení podmienok podľa reštitučného zákona pri vydaní nehnuteľností v katastrálnom území U., R. G. Y. U., ale nerozhodol aj o katastrálnom území Y. T., napriek tomu, že žalobca predložil doklady týkajúce sa uvedeného katastrálneho územia. Z podaného návrhu nie je zrejmé, voči ktorým pozemkom si žalobca uvedený nárok uplatnil, nakoľko uvedené podanie vzhľadom na priložené dokumenty je zmätočné, správny orgán mal preto vyzvať žalobcu na odstránenie väd. Vzhľadom k tomu, že správny orgán takto nepostupoval, jeho procesný postup mal za následok nejasnosť v predmete konania, čo spôsobuje zmätočnosť celého konania a následne aj zmätočnosť vo vzťahu k samotnému napadnutému rozhodnutiu.

19. K námietke, že odvolací správny orgán nemá oprávnenie zmeniť rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu, súd poukázal na apelačný princíp upravený v ustanovení § 59 správneho poriadku, v zmysle ktorého odvolací správny orgán je oprávnený doplniť dokazovanie, odstrániť zistené vady a zmeniť rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu.

20. Krajský súd sa stotožnil s námietkou žalobcu spočívajúcou v rozšírení rozhodného obdobia v reštitučnom zákone aj na obdobie pred 25. februárom 1945. Zo znenia § 3 ods. 2 reštitučného zákona je zrejmé, že uvedené ustanovenie rozširuje poznámkou pod čiarou č. 9 a 10 reštitučný nárok aj na pozemky, ktoré boli odňaté ich pôvodným vlastníkom aj pred rozhodným obdobím a to za splnenia podmienok definovaných v uvedenom ustanovení. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9Sžr/132/2013 z 24. júna 2015, zverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a súdov SR 4/201. 7 pod č. 32. Tento právny názor bol uverejnený v Zbierke stanovísk z dôvodu potreby zjednotenia odlišnej rozhodovacej praxe na Najvyššom súde SR. Nemožno preto vychádzať z rozhodnutia, na ktoré poukazuje žalovaný sp. zn. 10Sžr/3/2012 z 25. januára 2013, v ktorom Najvyšší súd SR zaujal názor, že rozhodné obdobie, v ktorom došlo ku konfiškácii majetku je striktné dané ako obdobie od 25. februára 1948 do 01. januára 1990. Právny názor o rozšírení reštitučných nárokov aj na pozemky odňaté na základe nariadenia č. 104/1945 bol uverejnený aj v ďalších neskôr prijatých rozhodnutiach, napríklad sp. zn. 2Sžr/138/2016 zo dňa 26. februára 2019.

21. Krajský súd v Prešove uzavrel, že výrok napadnutého rozhodnutia je nesprávny, nakoľko (i) žalovaný ani prvostupňový správny orgán nevyzvali žalobcu na odstránenie nezrovnalostí a špecifikovanie petitu reštitučného návrhu, ale vo veci rozhodli bez toho, aby nezrovnalosť ohľadom obsahu návrhu odstránili,

čím porušili ustanovenia o konaní pred orgánom verejnej správy, ktoré mohlo mať za následok vydanie nezákonného rozhodnutia; (ii) bolo prijaté nesprávne právne posúdenie veci, čo sa týka rozšírenia obdobia reštitučných nárokov aj na obdobie pred 25. februárom 1945, ak bolo o konfiškácii rozhodnuté na základe nariadenia č. 104/1945. Krajský súd v Prešove preto zrušil rozhodnutie žalovaného podľa § 191 ods. 1 písm. c) a g) zákona č. 162/2015 Z. z. Správneho súdneho poriadku v platnom a účinnom znení (ďalej aj „SSP“) a vrátil vec žalovanému na ďalšie konanie a nové rozhodnutie s tým, že v ďalšom konaní bude žalovaný viazaný v súlade s ustanovením § 191 ods. 6 SSP právnym názorom správneho súdu.

b) Kasačné konanie sp. zn. 5Sžrk/5/2020

22. Proti rozsudku Krajského súdu v Prešove podal žalovaný kasačnú sťažnosť z dôvodu, že Krajský súd v Prešove nesprávne právne posúdil vec (§ 440 ods. 1 písm. g) SSP) a že sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (§ 440 ods. 1 písm. h) SSP).

23. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky o kasačnej sťažnosti rozhodol rozsudkom zo dňa 30. marca 2022, sp. zn. 5Sžrk/5/2020 tak, že rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 2S/18/2019-61 zo dňa 27. februára 2020 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Za rozhodujúce považoval posúdenie otázky splnenia podmienok podľa reštitučného zákona a teda že:

a) oprávnená osoba si uplatnila reštitučný nárok na pozemkovom úrade v zmysle § 5 ods. 1 reštitučného zákona (do 31. decembra 2004) a súčasne

b) preukázala splnenie zákonných podmienok ustanovených v § 2 ods. 1, 2 reštitučného zákona (štátne občianstvo, trvalý pobyt), ako aj to, že žiadané nehnuteľnosti prešli v zákonnej dobe (od 25. februára 1948 do 1. januára 1990) na štát alebo inú právnickú osobu v dôsledku skutočností taxatívne ustanovených v § 3 ods. 1, 2, 3 reštitučného zákona a žiadané pozemky ku dňu odňatia mali charakter pôdy podľa § 1 ods. 1 tohto zákona, ako aj, že žiadané nehnuteľnosti neboli vydané podľa zákona o pôde (zákon č. 229/1991 Zb.).

24. Kasačný súd mal za preukázané, že pôvodní vlastníci H. E. a M. E., N.. Q. ako osoby nemeckej národnosti stratili československé štátne občianstvo podľa ústavného dekrétu prezidenta republiky č. 33/1945 Sb. o úprave československého štátneho občianstva osôb národnosti nemeckej a maďarskej a o jeho znovunadobudnutí nepožiadali a tiež, že v čase ich úmrtia nebol preukázaný ich trvalý pobyt na území SR, naopak zo spisového materiálu vyplynulo, že mali trvalý pobyt v Nemecku. Kasačný súd preto s poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9Sžr/132/2013 z 24. júna 2015, ktoré je zverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a súdov SR 4/2017 pod č. 32 a rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Sžo/153/2003 z 24. februára 2010 dospel k záveru, že uvedené podmienky na navrátenie vlastníctva k požadovaným pozemkom vo vzťahu k pôvodným vlastníkom splnené neboli a už tieto závery boli postačujúce na prijatie záveru o nesplnení podmienky na navrátenie vlastníctva žalobcu k požadovaným pozemkom.

25. Pri posúdení rozhodného obdobia sa kasačný súd stotožnil so záverom Krajského súdu v Prešove, neprisvedčil ani námietke žalovaného o rozporupnosti výroku Krajského súdu v Prešove a nepovažoval za relevantnú ani argumentáciu žalovaného o tom, že predmetom konania nemali byť pozemky v katastrálnom území Slovenská Ves.

26. Kasačný súd však vytkol Krajskému súdu v Prešove, že nezohľadnil vplyv pochybení správneho orgánu na záver o nesplnení základných podmienok pre priznanie reštitučného nároku. Ako bolo zrejmé z podaného návrhu, ako aj z celého administratívneho a súdneho konania, nehnuteľnosti v katastrálnom území Y. T. boli žalobcom uplatňované po pôvodných vlastníkoch H. E. a M. E., N.. Q., u ktorých sa nepreukázalo splnenie podmienky štátneho občianstva a trvalého pobytu. Po prijatí záveru o nesplnení podmienky štátneho občianstva a trvalého pobytu pôvodných vlastníkov už vytykanie nezahrnutia určených nehnuteľností do predmetu reštitučného nároku nemá reálny význam. To isté by platilo aj v prípade záveru, ak by v konaní teoreticky bolo preukázané, že M. Q. bola právnou predchodkyňou M. E. a žalobca mal v úmysle žiadať aj vydanie týchto nehnuteľností.

27. Ak by teda správny orgán v ďalšom konaní aj konal a rozhodoval o uvedených nehnuteľnostiach v katastrálnom území Y. T., nemohol by dospieť k inému záveru, než k akému dospel ohľadom iných nehnuteľností pôvodných vlastníkov, zahrnutých do prejednávaného reštitučného nároku. Kasačný súd preto považoval za nesprávne právne posúdenie ako relevantný dôvod kasačnej sťažnosti skutočnosť, že napriek tomu, že správny súd mal z rozhodnutia žalovaného za preukázané nesplnenie podmienky štátneho občianstva pôvodných vlastníkov, zaviazal správne orgány konať a rozhodovať o ďalších nárokoch po totožných pôvodných vlastníkoch. Takýto postup by bol nehospodárny a neefektívny a v rozpore s ustáleným záverom súdnej praxe, že rozhodnutie sa nezrušuje preto, aby sa zopakoval proces a odstránili formálne vady, ktoré nemôžu privodiť vecne iné, či výhodnejšie rozhodnutie pre účastníka (R 122/2003).

c) Rozhodnutie Správneho súdu v Košiciach sp. zn. PO-2S/38/2022

28. Správny súd v Košiciach (ďalej aj „správny súd“) preskúmal zákonnosť žalobou napadnutého rozhodnutia a administratívneho konania žalovaného, ako aj orgánu prvého stupňa v intenciách záväzného právneho názoru (§ 469 SSP) vysloveného Najvyšším správnym súdom SR v zrušujúcom rozsudku sp. zn. 5Sžrk/5/2020 a dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná a preto ju v súlade s § 190 SSP zamietol.

29. Správny súd vzhľadom na preukázané skutočnosti, ako aj na právny názor Krajského súdu v Prešove potvrdený kasačným súdom zotrval na závere, že podmienky na navrátenie vlastníctva k požadovaným pozemkom vyplývajúce z § 2 ods. 1, 2 (štátne občianstvo a trvalý pobyt) v spojení s § 3 ods. 2 reštitučného zákona vo vzťahu k pôvodným vlastníkom H. E. a M. E., N.. Q. splnené neboli. V tejto súvislosti správny súd osobitne upriamil pozornosť na prítomný čas použitý v ust. § 3 ods. 2 reštitučného zákona, čo nasvedčuje tomu, že tieto podmienky museli byť splnené jednak v čase konfiškácie, a za predpokladu, že takéto osoby zomreli, tak ich mali spĺňať aj v čase smrti. Vzhľadom na to, že žalobca je právnym nástupcom (dedičom) po pôvodných vlastníkoch, zo sukcesorickej povahy tohto právneho postavenia mu nemožno priznať viac práv, ako by mali pôvodní vlastníci a preto správny súd zotrval na názore, že mu nárok na vyňatie pozemkov z konfiškácie nevznikol.

30. V zmysle záväzného stanoviska kasačného súdu správny súd konštatoval, že posúdenie splnenia základných podmienok ustanovených v § 2 ods. 1, 2 reštitučného zákona je rozhodujúcou náležitosťou posudzovania otázky prípadného vzniku nároku na vyňatie pozemkov z konfiškácie v prospech pôvodných vlastníkov a teda následne aj žalobcu. Keďže je preukázané, že tieto podmienky pôvodnými vlastníkami splnené neboli vo vzťahu ku katastrálnemu územiu Y. U. a U., ani nové administratívne konanie týkajúce sa katastrálneho územia Y. T. a R. by nebolo spôsobilé zvrátiť podstatu rozhodnutia žalovaného spočívajúcu v tom, že žalobcovi nárok na vyňatie pozemkov z konfiškácie nevznikol. Správny súd v tejto súvislosti poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Sž/98-102/02 zo dňa 17. decembra 2002 cit: „Správnym konaním sa nazýva postup správnych orgánov, účastníkov konania a ďalších osôb pri vydávaní rozhodnutí, ktorý upravuje právny predpis. Konanie a postup správneho orgánu majú povahu synonym. Zmyslom všetkých procesných predpisov je zabezpečiť realizáciu hmotných noriem vo forme rozhodnutia o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb za takého postupu, aby vo veci bol zistený skutkový stav, čo najúplnejšie, prostriedkami, ktoré objasňujú okolnosti rozhodné pre posúdenie veci, a aby účastníkovi, o ktorého vec - práva a povinnosti ide, bola poskytnutá možnosť predkladať dôkazy, návrhy a obhajovať svoje práva. Toto platí zvlášť, ak ide o konanie, v ktorom dôkazná povinnosť spočíva na účastníkovi.... Rozhodnutie sa nezrušuje preto, aby sa zopakoval proces a odstránili formálne vady, ktoré nemôžu privodiť vecne iné, či výhodnejšie rozhodnutie pre účastníka.“

III. Kasačná sťažnosť sťažovateľa a vyjadrenie žalovaného

31. Proti rozsudku správneho súdu podal žalobca (sťažovateľ) kasačnú sťažnosť z dôvodov podľa § 440 ods. 1 písm. f) a g) SSP.

32. Za nesprávne právne posúdenie považoval sťažovateľ výklad a aplikáciu § 2 ods. 1 a 2 v spojení s § 3 ods. 2 reštitučného zákona tým, že podmienkou na navrátenie vlastníctva je preukázanie štátneho občianstva a trvalého pobytu u pôvodných vlastníkov. Poukázal na dôvodovú správu k § 2 a § 3 reštitučného zákona cit: „Oprávnenou osobou pre účely tohto zákona je občan Slovenskej republiky, ktorej nehnuteľnosti prešli na štát alebo inú právnickú osobu. V prípade, že pôvodný vlastník zomrel, nárok si môžu uplatniť dedičia definovaní v zákone. ... Vydaním nehnuteľnosti sa rozumie nadobudnutie vlastníckeho práva k nej, rozhodnutím orgánu štátnej správy. Reštitučné tituly (dôvody na nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti) sú totožné s reštitučnými titulmi podľa ostatných reštitučných zákonov a nadväzujú na osobitosti riešenia reštitúcií na území Slovenska podľa § 37 a nasl. zákona č. 330/1991 Zb. ...“ V zákonnej lehote si sťažovateľ uplatnil reštitučný nárok po svojich právnych predchodcoch - starých rodičoch, čo bolo v konaní preukázané. Sťažovateľ bol a je štátnym občanom Slovenskej republiky a mal a má trvalý pobyt na území Slovenskej republiky. Zo znenia uvedených ustanovení reštitučného zákona vyplýva, že sťažovateľ spĺňa podmienky na navrátenie majetku. Zo znenia zákona nevyplýva, že by sa malo posudzovať najprv splnenie podmienok, či právni predchodcovia sťažovateľa boli občanmi SR a mali trvalé bydlisko na území SR v čase konfiškácie majetku a i v čase ich úmrtia. Taktiež ani pri reštitučnom zákone č.229/1991 Zb. uvedené nebolo upravené a sa nevyžadovalo. Podľa §2 ods. 2 zákona č. 303/2003 Z. z. (správne má byť zrejme č. 305/2003 Z. z. - pozn. kasačného súdu) sa nevyžadovalo ani splnenie podmienok trvalého pobytu pri oprávnenej osobe ako dedičovi.

33. Ďalej sťažovateľ uviedol, že i keby súd právne posudzoval splnenia podmienok štátneho občianstva a trvalého pobytu u právnych predchodcov, v konaní bolo preukázané, že u právnych predchodcov -

sťažovateľa išlo o konfiškáciu majetku podľa nariadenia č.104/1945. Podľa ústavného dekrétu č.33/1945 Sb. o úprave československého štátneho občianstva osôb národnosti nemeckej a maďarskej, osobám, ktoré preukážu svoju vernosť k Československej republike, sa zachováva sa československé štátne občianstvo. Sťažovateľ zdokladoval, že právni predchodcovia žalobcu boli antifašisti a to hlásením o odsunovej jednotke Nemca - antifašistu zo dňa 18.03.1947. Čo sa týka tvrdenia, že nebolo preukázané, že právni predchodcovia sťažovateľa podali žiadosť o navrátenie československého štátneho občianstva, a že na území Slovenskej republiky nemali trvalé bydlisko, v § 2 ods. 2 dekrétu č. 33/1945 Sb. je riešené, že má byť podaná len žiadosť o zistenie, že sa československé štátne občianstvo zachováva, čiže v danom prípade nie je sporné, že právni predchodcovia boli občanmi Československej republiky, nemeckej národnosti, antifašisti a mali trvalé bydlisko na území Československej republiky. Keď mali potvrdenie, že sú antifašisti, mali preukázanú vernosť k Československej republike, a zachováva sa im československé štátne občianstvo. Poukázal na rozhodnutia Ústavného súdu ČR (nekonkretizované - pozn. kasačného súdu), kde je konštatované, že tí ktorí preukázali, že sa ničím neprevinili, nestratili podľa vyššie citovaného dekrétu československé štátne občianstvo, ale došlo u nich ku konfiškácii majetku. Keď občianstvo mali zachované, nebol dôvod, aby o občianstvo požiadali. Pri náleze zo dňa 4.10.1995 sp. zn. II ÚS 22/94 je uvedené, že kto podľa dekrétu stratí občianstvo a potom ho môže získať späť, musí byť tým skôr vrátené tým, ktorým ho nebolo potrebné vracať, pretože v dôsledku určitého správania, konania občianstvo vôbec nestratili, t. j. je zachované. Opačný výklad by odporoval základným princípom, prečo boli reštitučné zákony prijaté. V čase konfiškácie majetku právni predchodcovia oprávnenej osoby boli československými štátnymi občanmi a mali trvalý pobyt na území republiky. Z potvrdenia -hlásenie odsunovej jednotke z 18.3.1947 vyplýva, že v tomto období boli právni predchodcovia oprávnenej osoby-sťažovateľa nútene deportovaní mimo územia Československa, nemohli sa vrátiť na územie Československa, zomreli na území Nemecka, ale oprávnená osoba - sťažovateľ, spĺňa všetky podmienky na navrátenie majetku po svojich právnych predchodcoch.

34. Čo sa týka splnenia podmienky, či v čase smrti právni predchodcovia sťažovateľa boli občanmi ČSFR teraz SR a mali trvalý pobyt na území ČSFR teraz SR, ide o preukázanie podmienky, ktorá nemá oporu v zákone. Splnenie podmienky súd požaduje s odvolaním sa na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR č. 9Sžr/132/2013 z 24.06.2015. Súd a i žalovaný postupovali nie v súlade so zákonom, ale poukazovali na výklad súdu a jeho právne posúdenie v právnej veci, kde sa žiadateľ pre navrátenie majetku nesnažil ani preukázať, po akých právnych predchodcoch nárok uplatňuje, a či sú skutočne jeho právni predchodcovia, nepreukázal a nemal ani vedomosti kde bývali, či zomreli. Zo strany súdu došlo k právnemu posúdeniu nároku žalobcu podľa judikatúry v rozpore s princípom právnej istoty a predvídateľnosti rozhodnutia.

35. Súdny argumentujú judikatúrou, ktorá sa odkloňuje od doterajšej súdnej praxe a od doterajších rozhodnutí. Sťažovateľ poukazuje na rozhodnutia Ústavného súdu SR, kde Ústavný súd pri svojej činnosti viackrát vyslovil, že imanentným znakom právneho štátu je neodmysliteľne aj princíp právnej istoty, ktorého súčasťou je tiež požiadavka, aby sa na určitú právne relevantnú otázku pri opakovaní v rovnakých podmienkach, dala rovnaká odpoveď (nálež Ústavného súdu SR z 02.05.2018, sp zn. III.ÚS 98/2018).

36. Kasačný dôvod, že nesprávnym procesným postupom znemožnil súd účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, odôvodnil sťažovateľ tým, že o správnej žalobe nebolo riadne rozhodnuté. Žalovaný ani prvostupňový orgán o reštitučnom nároku vo vzťahu ku katastrálnemu územiu Y. T. vo veci nerozhodli, hoci reštitučný nárok bol riadne uplatnený. O katastrálnom území R. rozhodoval len žalovaný ako odvolací orgán, chýba rozhodnutie prvostupňového orgánu. Z rozhodnutia žalovaného nie je zrejmé, na základe čoho dospel žalovaný k záveru, že sťažovateľ nie je oprávnenou osobou, pretože M. Q. nie je totožnou osobou s pôvodnou vlastníčkou M. E.. Ide o uplatnenie reštitučného nároku po M. Q., ktorá bola matkou M. E. N.. Q.. Ide o závažné procesné vady a pochybenia.

37. Na základe uvedeného žiadal, aby kasačný súd zrušil rozsudok správneho súdu a vrátil mu vec na ďalšie konanie.

38. Žalovaný sa ku kasačnej sťažnosti vyjadril tak, že sa stotožnil so závermi správneho súdu. Kasačnú sťažnosť navrhoval zamietnuť.

39. Sťažovateľ v reakcii zotrval na svojich argumentoch v kasačnej sťažnosti.

IV. Posúdenie kasačného súdu

40. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 SSP) po tom, čo zistil, že kasačná sťažnosť bola podaná riadne a včas (§ 443 SSP a § 444 SSP), oprávnenou osobou (§ 442 SSP), smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustná (§ 439 SSP), má predpísané náležitosti

(§ 445 ods. 1 SSP a § 57 SSP), preskúmal napadnutý rozsudok z dôvodov a v rozsahu uvedenom v podanej kasačnej sťažnosti (§ 440 SSP, § 441 SSP a § 453 SSP) a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná.

41. Sťažovateľ prezentuje argumentáciu, s ktorou sa už kasačný súd podrobne zaoberal v predchádzajúcom konaní sp. zn. 5Sžrk/5/2020. Kasačný súd už vyjadril právny názor ohľadom posúdenia podmienky preukázania štátneho občianstva pôvodných vlastníkov H. E. a M. E., N.. Q., po ktorých si žalobca uplatnil nárok. Tento právny názor, vychádzajúci z rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu SR (rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9Sžr/132/2013 z 24. júna 2015, zverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a súdov SR 4/2017 pod č. 32) cit.: „Podmienky štátneho občianstva ČSFR a trvalého pobytu na jej území (rovnako ako podmienku, že neboli odsúdené podľa osobitných predpisov) musia spĺňať osoby, ktorým sa skonfiškoval pôvodný majetok, čo v danom prípade znamená, že tieto podmienky museli spĺňať právni predchodcovia žiadateľa, aby ich bolo možné považovať za oprávnené osoby. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že pôvodní vlastníci, keďže boli nemeckej národnosti, dňom 10. augusta 1945 stratili československé štátne občianstvo podľa § 1 ústavného dekrétu prezidenta republiky č. 33/1945 Sb. o úprave československého štátneho občianstva osôb národnosti nemeckej a maďarskej.“, rešpektoval v napadnutom rozhodnutí správny súd v súlade s požiadavkou kasačnej záväznosti predchádzajúceho rozhodnutia kasačného súdu.

42. Sťažovateľ síce argumentuje „odklonom“ od ustálenej rozhodovacej praxe a spochybňuje použiteľnosť súdneho výkladu tvrdiac, že zákon splnenie podmienky štátneho občianstva a trvalého pobytu u oprávnených osôb nevyžaduje, avšak žiadne konkrétne rozhodnutie, od ktorého sa mal správny súd, či kasačný súd v predchádzajúcom konaní odkloniť, neuvádza. V rozhodnutí sp. zn. 2Sžfk 45/2020 zo dňa 24. novembra 2021, bod 19, kasačný súd uviedol, čo považuje za ustálenú rozhodovaciu činnosť cit.: „Z hľadiska nastavenia právneho systému Slovenskej republiky a modelu fungovania kasačného súdu (s pomerne širokými možnosťami predloženia veci kasačnému súdu a s pomerne veľkým počtom rozhodovaných vecí) si precedenčné účinky môžu osobovať také právne názory, ktoré sú kasačným súdom opakovane potvrdzované (vyjadrené vo viacerých rozhodnutiach kasačného súdu alebo aj v jednotlivom rozhodnutí, ak neboli spochybnené alebo bolo na nich nadviazané) alebo ich ustálenosť je iným spôsobom kasačným súdom komunikovaná (napr. publikáciou v oficiálnej zbierke kasačného súdu podľa § 8a ods. 4, § 24d písm. b) a § 24e ods. 3 písm. d) zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov či inštitucionalizovaným procesom prostredníctvom rozhodovania veľkého senátu podľa § 22 v spojení s § 466 SSP).“ Rozhodnutie sp. zn. 9Sžr/132/2013 z 24. júna 2015, okrem toho, že bolo zverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a súdov SR 4/2017 pod č. 32, čo znamená, že predstavuje ustálenú rozhodovaciu prax, nadväzuje na rovnaké posúdenie tejto otázky aj v rozhodnutí Najvyššieho súdu SR sp. zn.: 2Sžo/153/2009 z 24. februára 2010.

43. Zo spisového materiálu vyplýva (a tieto skutočnosti neboli ani sporné), že pôvodní vlastníci ako osoby nemeckej národnosti stratili československé štátne občianstvo podľa ústavného dekrétu prezidenta republiky č. 33/1945 Sb. o úprave československého štátneho občianstva osôb národnosti nemeckej a maďarskej dôsledku a o jeho znovunadobudnutie nepožiadali. Jedna z podmienok na navrátenie vlastníctva k požadovaným pozemkom splnená nie je. Nebol preukázaný ani ich trvalý pobyt na území SR v čase ich úmrtia, naopak, zo spisového materiálu vyplýva, že v čase úmrtia mali trvalý pobyt v Nemecku. Podľa kasačného súdu sú tieto závery postačujúce na prijatie záveru o nesplnení podmienky na navrátenie vlastníctva žalobcu k požadovaným pozemkom, čo správny súd v rozhodnutí riadne odôvodnil.

44. Kasačný dôvod nesprávneho právneho posúdenia preto kasačný súd nepovažoval za naplnený.

45. Ani kasačný dôvod podľa § 440 ods. 1 písm. f) SSP nepovažoval kasačný súd za naplnený. Sťažovateľ udáva, že chýba rozhodnutie žalovaného, resp. prvostupňového orgánu o reštitučnom nároku vo vzťahu ku katastrálnemu územiu Slovenská Ves a Podhorany. To však podľa kasačného súdu nemožno zamieňať s tým, že by o žalobe nebolo rozhodnuté v celom jej rozsahu. Z rozsudku správneho súdu, ktorý je potrebné vnímať v spojení s predchádzajúcimi súdnymi konaniami, je zrejmé, ako sa správny súd vysporiadal s týmito výhradami sťažovateľa (bod 68. rozsudku správneho súdu, vychádzajúci z predchádzajúcich záverov kasačného súdu).

46. Ako už kasačný súd uviedol vo svojom predchádzajúcom rozhodnutí, požiadavku na rozhodnutie o reštitučnom nároku vo vzťahu ku katastrálnemu územiu Y. a R. treba posudzovať v spojení so splnením ostatných podmienok reštitučného nároku. Reštitučný nárok si sťažovateľ uplatňoval po pôvodných vlastníkoch H. E. a M. E., N.. Q., u ktorých sa nepreukázalo splnenie podmienky štátneho občianstva a trvalého pobytu. Vzhľadom na to, že medzi žalovaným a žalobcom nebolo sporné, že pôvodní vlastníci zomreli ako nemeckí občania s trvalým pobytom v Nemecku a sporný bol len výklad, či sa malo

preukazovať splnenie tejto podmienky vo vzťahu k sťažovateľovi ako k žiadateľovi, resp. že pôvodným vlastníkom ostalo československé štátne občianstvo zachované, hoci žiadosť o jeho znovunadobudnutie nepodali, nie je podľa kasačného súdu v ďalšom konaní možné, aby sa splnenie tejto podmienky preukázalo napríklad dohľadáním nových listinných dôkazov.

47. Ak by teda správny orgán v ďalšom konaní aj konal a rozhodoval o k. ú. Y. T., nemohol by dospieť inému záveru, než k akému dospel ohľadom iných nehnuteľností týchto pôvodných vlastníkov. Ak by súd zaviazal správne orgány konať a rozhodovať o ďalších nárokoch po totožných pôvodných vlastníkoch, takýto postup by bol nehospodárny a neefektívny a v rozpore s ustáleným záverom súdnej praxe, že rozhodnutie sa nezrušuje preto, aby sa zopakoval proces a odstránili formálne vady, ktoré nemôžu privodiť vecne iné, či výhodnejšie rozhodnutie pre účastníka (R 122/2003: Správnym konaním sa nazýva postup správnych orgánov, účastníkov konania a ďalších osôb pri vydávaní rozhodnutí, ktorý upravuje právny predpis. Zmyslom všetkých procesných predpisov je zabezpečiť realizáciu hmotných noriem vo forme rozhodnutia o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb podľa takého postupu, aby vo veci bol zistený skutkový stav čo najúplnejšie prostriedkami, ktoré objasňujú okolnosti rozhodujúce pre posúdenie veci, a aby účastníkovi, o ktorého vec - práva a povinnosti ide, bola poskytnutá možnosť predkladať dôkazy, návrhy a obhajovať svoje práva. Toto platí osobitne, ak ide o konanie, v ktorom dôkazná povinnosť spočíva na účastníkovi. Pri tomto zmysle konania dôvodom na zrušenie rozhodnutia správneho orgánu v zmysle § 250i ods. 3 OSP môže byť len taká vada, ktorá mohla mať vplyv na správnosť, zákonnosť rozhodnutia. Rozhodnutie sa nezrušuje preto, aby sa zopakoval proces a odstránili formálne vady, ktoré nemôžu privodiť vecne iné, či výhodnejšie rozhodnutie pre účastníka.)

48. Ohľadom k. ú. R. žalovaný rozhodol, pričom tento postup bol v súlade s apelačným princípom uplatňovaným v správnom konaní. Súčasne, ako je uvedené vyššie, ak aj sťažovateľ argumentoval, že M. Q., zapísaná v pozemkovoknižnej vložke č. XXX, k. ú. R., bola matkou M. E., N. Q., Q. XX.XX.XXXX, M. XX.XX.XXXX, t. j. pôvodnej vlastníčky, po ktorej si sťažovateľ uplatňoval reštitučný nárok, podmienka štátneho občianstva a trvalého pobytu u tejto osoby splnené neboli.

V. Záver

49. Kasačný súd sa z popísaných dôvodov nestotožnil s námietkami sťažovateľa voči rozsudku správneho súdu uvedenými v kasačnej sťažnosti. Podanú kasačnú sťažnosť považuje za nedôvodnú, a preto podľa § 461 SSP rozhodol spôsobom, ktorý je uvedený vo výroku tohto rozsudku.

50. O trovách konania rozhodol podľa § 467 ods. 1 SSP v spojení s ustanoveniami § 167 ods. 1 a § 175 ods. 1 SSP a contrario tak, že sťažovateľovi nepriznal náhradu trov konania z dôvodu neúspechu v konaní. Žalovanému orgánu verejnej správy kasačný súd nárok na náhradu trov kasačného konania nepriznal, keďže to nemožno spravodlivo požadovať a v súvislosti s kasačným konaním žalovanému orgánu verejnej správy ani trovy nevznikli (§ 467 ods. 1 v spojení s § 168 SSP).

51. Toto rozhodnutie prijal kasačný súd jednomyselne.

„Podmienky štátneho občianstva ČSFR a trvalého pobytu na jej území (rovnako ako podmienku, že neboli odsúdené podľa osobitných predpisov) musia spĺňať osoby, ktorým sa skonfiškovať pôvodný majetok, čo v danom prípade znamená, že tieto podmienky museli spĺňať právni predchodcovia žiadateľa, aby ich bolo možné považovať za oprávnené osoby. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že pôvodní vlastníci, keďže boli nemeckej národnosti, dňom 10. augusta 1945 stratili československé štátne občianstvo podľa § 1 ústavného dekrétu prezidenta republiky č. 33/1945 Sb. o úprave československého štátneho občianstva osôb národnosti nemeckej a maďarskej.“ Rozhodnutie NS SR sp.zn. 9Sžr/132/2013 z 24. júna 2015, zverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a súdov SR 4/2017 pod č. 32

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.